

Samlerapport fra tilsyn med private barnehager i Bærum 2014-2015

etter forskrift om miljørettet helsevern
i barnehager og skoler

29. februar 2016

Utarbeidet av Lisbeth Sloth
Godkjent av Tonje Vågårøy

Bakgrunn og omfang (dokumentgrunnlag/regelverk)

Folkehelsekontoret er delegert kommunens ansvar for godkjenning og tilsyn med barns helse og miljø i skoler og barnehager i Bærum. Hjemmelen for dette ansvaret er i folkehelseloven og forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler.

Forskriften har eget krav om godkjenning, og det er 15 år siden barnehagene i Bærum ble godkjent på vilkår. Folkehelsekontoret har med dette tilsynet i 2014-2015 ønsket å få en oversikt over om barnehagene fortsatt oppfyller krav til godkjenning. Tilsynet omfattet både barnehagebyggenes tilstand, uteområdene og barnehagenes systematiske internkontrollarbeid med barnas helse og miljø.

Folkehelsekontoret har ført tilsyn med de private barnehagene iht. en fastlagt tilsynsplan. I perioden mars 2014 til januar 2016 ble det gjennomført tilsyn med 53 private barnehager. 23 barnehager hadde nylig hatt besøk i forbindelse med en godkjenningsprosess av nybygg, ombygging eller andre endringer og ble derfor ikke inkludert i denne tilsynsrunden.

Gjennomføring av tilsynet

Barnehagene ble varslet skriftlig minst tre uker før tilsynsbesøket. Som vedlegg til varselet ble det sendt med en sjekklister som skulle returneres før tilsynet. Det ble brukt den samme tilsynsmetode og de samme malene som ved tilsynet med de kommunale barnehagene i 2013.

Det ble satt av to timer til tilsynsbesøkene i barnehagene, som inkluderte tid til en befaring i lokalene. Styrer/daglig leder stod fritt til å velge hvem fra barnehagen som skulle være med på tilsynsbesøket. På tilsynet var utfylt sjekklister grunnlag for gjennomgangen, med fokus på temaene sikkerhet og risikovurderinger, inneklimate og smittevern. Folkehelsekontoret fikk en presentasjon av barnehagenes internkontrollsystem og vurderte innholdet med henblikk på skriftlige og muntlige rutiner og prosedyrer som sikre barnas helse og miljø. I etterkant av tilsynsbesøkene er det laget en skriftlig rapport til hver barnehage med beskrivelse av funn (avvik/merknader). Rapportene ble sendt ut fortløpende med en tilbakemeldingsfrist for avvik. Rapportene er tilgjengelig på kommunens postliste (oversikt i vedlegg nr. 1)

Oppsummering av funn

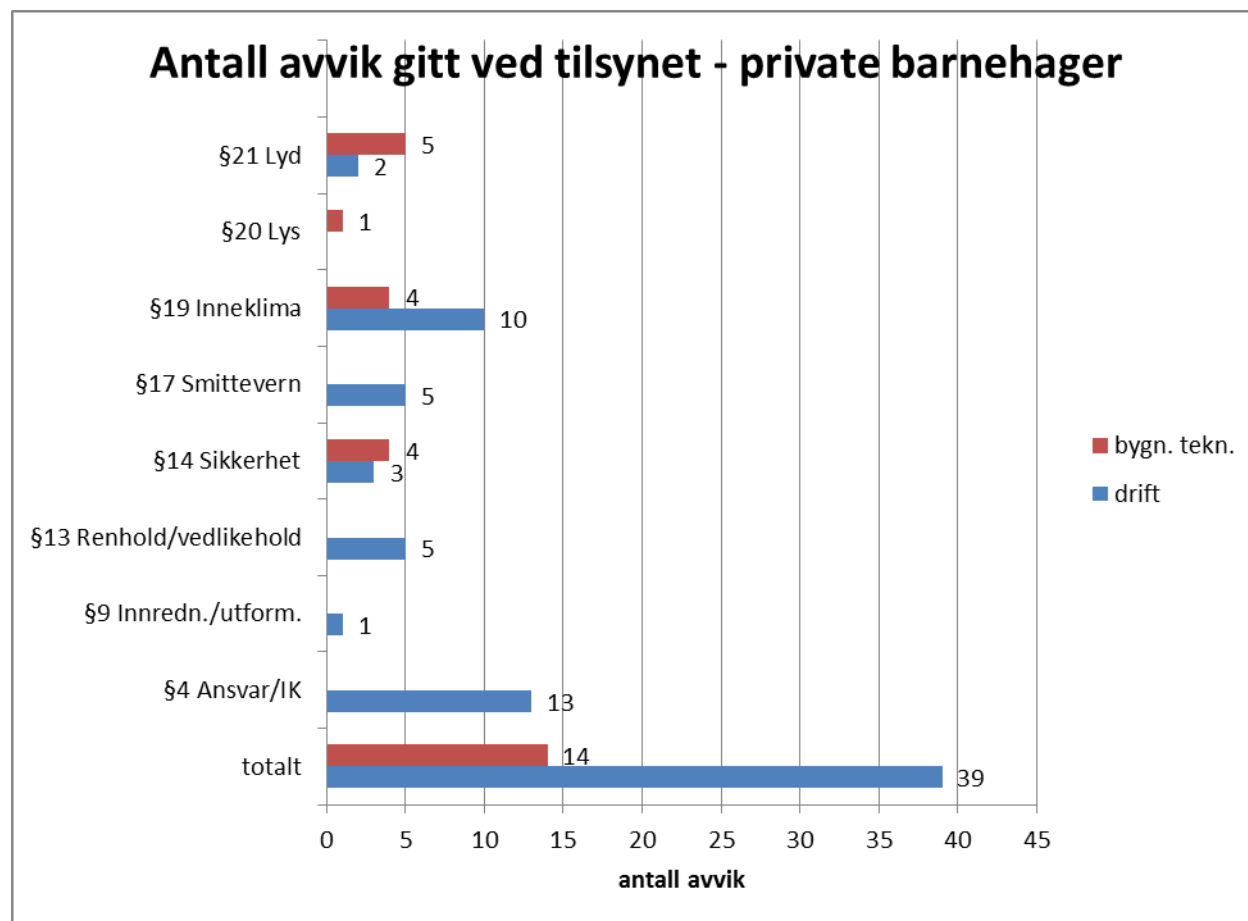
Tilsynene viser at de private barnehagene i stor grad drives iht. til regelverket. Ingen barn i de besøkte barnehagene er utsatt for helsefare eller annen vesentlig helserisiko.

Det ble totalt gitt 53 avvik, men ingen av disse var alvorlige. Retting av avvikene og forbedringsforslag vil bidra til å forbedre forholdene innen helse, miljø og sikkerhet i barnehagene ved å forebygge sykdom og skade, og gjøre barnehage-hverdagen mer helsefremmende, noe som også er hensikten med forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler.

Beskrivelse funn med kommentarer

22 av de 53 besøkte barnehagene (42 %) fikk avvik. Det ble gitt flest avvik innen internkontroll og inneklimate som også var fokusområdet ved tilsynet.

Figur 1 Grafisk fremstilling av funn. Antall avvik iht. til bestemmelsene i forskriften.

§ 4 Ansvar og internkontroll

Mange barnehager har utarbeidet et oversiktlig internkontrollsystem. Det er stor fremgang fra tidligere tilsyn i 2010. Arbeidet med internkontroll i barnehagene ser ut til å ha blitt mer systematisk og bedre innarbeidet. Fler og fler oppbevarer prosedyrene sine elektronisk.

De som fikk avvik hadde et mer eller mindre mangelfullt system. Fortsatt er det noen barnehager som mangler årshjul eller beskrivelse av aktiviteter iht. barnas arbeidsmiljø, eller på annen måte mangler beskrivelse av rutiner. Ofte er det lagt for lite vekt på risikoanalyser, systematiske oppdateringer og dokumentasjon.

§ 9 Innredning og utforming

Avvikene gikk på dårlige lagringsforhold eller for dårlig utforming av garderobe. Noen barnehager har dårlig med skaplass og lagringsmuligheter, og derfor lagres tøy og andre ting på toaletter og i barnas oppholdsrom. Dette er u hensiktsmessig da tingene ikke brukes av barna men samler støv og vanskeliggjør et skikkelig renhold. Noen barnehager har veldig små grovgarderober. Dette medfører bl.a. at også ansattes utedresser (våte og skitne) henges i fingarderober til barna som igjen påvirker inneklima negativt.

§ 13 renhold

Avvikene gikk på for dårlig renhold i høyden eller manglende renholdsplan. Det skyldes åpne tekniske installasjoner under taket, slitte overflater, uryddige rom og for mange ting på hyller og rundt omkring som samler støv. Dette vanskeliggjør et skikkelig renhold.

§ 13 Vedlikehold

Det ble gitt få avvik på de bygningstekniske forholdene. De aller fleste barnehagene kunne vise til en vedlikeholdsplan og de fleste bygg er godt vedlikeholdt og i god forfatning. Ingen barnehager hadde fuktproblemer. Barnehagene har stort fokus på at det bygningstekniske skal være i orden. Styrerne har god kontakt med en vaktmester eller en håndverker som utbedrer meldte feil raskt. Alle de «ideelle» barnehagene opplyste at økonomisk overskudd føres tilbake til barnehagen til ekstra bemanning, oppgradering av bygg og til lekeutstyr.

§ 14 Sikkerhet

Alle barnehager har godt innarbeidede sjekkrunder for sikkerheten både ute og inne. Allikevel ble det påvist avvik som gikk på; for lavt gjerde, snorer som henger ned fra solavskjermingspersiennene, manglende komfyrvern, løse lampeledninger, manglende sikring på skuffer med skarpe gjenstander eller kjemikalier (såpe).

Noen få barnehager har ikke hatt ekstern kontroll av lekeplassutstyret, noe som anbefales å ha årlig avhengig av omfanget og hvilket utstyr man har. Dette skal være en mer detaljert kontroll hvor en ekspert ser med «andre øyne» på utstyret og kan oppdage feil som ikke tas av den daglige overfladiske sjekken.

§ 17 Smittevern

De aller fleste barnehager har gode håndhygienerutiner, men vi så at noen barnehager fortsatt bruker felles stoffhåndklær i stedet for papirtørk. Bruk av engangskluter og papirtørk bidrar til å begrense infeksjoner og skal være implementert i alle barnehager. Flere barnehager manglet skriftlige rutiner for vask av leker, som er spesielt viktig i perioder med omgangssyke eller annen smittefarlig sykdom.

Merknadene som ble gitt var forslag til vask av hender ved oppmøte i barnehagen, som et ekstra tiltak for å begrense smitteoverføring.

§ 19 Inneklima

Det ble gitt avvik i tre barnehager som ikke kunne dokumentere at ventilasjonssystemet fungerer tilfredsstillende. Det er problemer med temperaturregulering og/eller riktig luftmengde. Noen barnehager har ikke ventilasjonssystem i det hele tatt og må ha systematiske lufterutiner.

Noen barnehager har dårlige garderobeløsninger og er lite oppmerksomme på at garderobens utforming og dens bruk påvirker luftkvaliteten i resten av barnehagen, når ytterklær, sko og sekker ikke henger adskilt fra oppholdsrom.

Luften blir helt naturlig «forurenset» når barn og voksne oppholder seg i lokalene. Støvpartikler fungerer som «transportfly» for f.eks. katteallergener, pollen og kjemiske stoffer som spres rundt i rommene. Denne forurensingen må ut, enten ved ventilasjon/luftskifte eller renhold. Alle tekstiler med gummi og plast inneholder kjemiske stoffer. Disse gir avgassing til inneluften. Dårlig luft kan irritere luftveiene og forverre situasjonen for barn med luftveissykdommer. Barn i dagens barnehager har mye ekstra klær med seg og garderobene er ofte overfylt av klær og sko. Derfor anbefales det ikke å leke i garderobene utenom om i av- og påklednings situasjoner. I tillegg er det viktig å sørge for at sand og smuss ikke dras med inn fra uteområdet. Derfor skal man ikke gå ut og inn av hagedør eller kjøkkendør, men bruke inn/utgang via garderoben. Samtidig er det viktig at besøkende tar av seg skoene eller bruker skoovertrekk.

Flere barnehager kunne ikke dokumentere lokalenes radonnivå og må måle på nytt denne vintersesongen.

§ 20 Belysning

Noen barnehager har gamle lysarmaturer med lysrør som gir for dårlig lys. Lysintensitet var under kravet på 300 lux flere steder hvor barn holder på med aktivitet som krever konsentrasjon.

§ 21 Lyd

To barnehager har forhøyet støynivå på uteområdet fra veitrafikk. De fikk pålegg om å forbedre støyskjermingen. Det har vist seg å være umulig å oppnå tilfredsstillende lydforhold og de må nå se seg om

etter nye lokaler. Flere barnehager hadde problemer med støynivået innendørs. Det var støy fra tekniske installasjoner og/eller dårlig akustikk i rommene. I noen barnehager var det problemer med lang etterklangstid på grunn av glatte og harde overflater og manglende akustisk demping i vegger og tak.

§ 24 Avfallshåndtering (merknad)

Noen få barnehager hadde en løpende serviceavtale med et skadedyrsfirma for bekjempelse av rotter og mus. Dette er unødvendig så lenge det ikke er observert skadedyr inne i barnehagen. Det er viktig å ha gode rutiner for avfallshåndtering.

Oppfølging

Alle barnehager har fått en frist for lukking av avvik. Barnehager som fikk avvik har meldt tilbake at tiltak enten er gjennomført og eller det er laget en handlingsplan for tiltak som skal gjennomføres senere. Merknadene er forbedringsforslag som er opp til barnehagene selv å følge opp.

Konklusjon

Tilsynet viser at de private barnehagene i meget stor grad drives iht. til regelverket. Ingen barn i de besøkte barnehagene er utsatt for helsefare eller annen vesentlig helserisiko. Det ble gitt mange avvik men ingen av disse var alvorlige. Retting av avvikene og forbedringsforslagene vil forbedre forholdene innen helse, miljø og sikkerhet i barnehagene ved å forebygge sykdom og skade, og gjøre barnehage-hverdagen mer helsefremmende, som er hensikten med forskriften om miljørettet helsevern i barnehager og skoler.

Folkehelsekontoret er fornøyd med tilbakemeldingene på avdekket funn. De enkelte barnehagene har gjennomført tiltak og lukket sine avvik. Det gjenstår kun å følge opp avvik i seks barnehager hvor avvikene er mer omfattende og det er gitt en lengre frist for lukking. I tillegg har én barnehage fått avvik i forbindelse med godkjenning av nybygg som også følges opp.

Ut fra resultatet fra tilsynet er det utarbeidet en oppdatert oversikt som viser de private barnehagers godkjenningsstatus pr. 2016 (vedlegg nr. 2)

69 av 76 av de private barnehagene (91 %) kan sies å være godkjent pr. 31.1.2016, mens barnehagene med avvik vil få status «godkjent» i løpet av 2016, hvis tiltakene gjennomføres som beskrevet i tilbakemeldingene.

Tilsynene har vært med til å sette fokus på barnas miljø og synliggjort viktigheten av internkontroll. I tillegg har Folkehelsekontorets tjenester har blitt bedre kjent. Folkehelsekontoret vil følge opp mer rådgivning og veiledning overfor barnehagene blant annet ved å utgi info-brevet «Tips» - til hvordan barns arbeidsmiljø kan følges opp i det daglige.

Vedlegg

Nr. 1 – Arkivoversikt. Rapporter fra tilsynene 2014-2015 (tilgjengelig på kommunes postliste) – 1 side

Nr. 2 - Statusoversikt private barnehager pr. 29.2.2016 (godkjenning iht. miljørettet helsevern) – 2 sider

Vedlegg 2 - Statusoversikt 2016 - private barnehager

Barnehage	Status
Aktivitetsbarnehagen A/S	Godkjent
Almeskogen Steinerbarnehage	Avvik ved godkjenning - støy ute - frist juni 2016
Balder barnehage	Godkjent
Barnas Hus AS, Montessoribarnehagen Villekulla	Godkjent
Barnehagen VIER	Godkjent
BarnehagenVår, Fossum grendehus	Godkjent
BarnehagenVår, Fossum Terrasse	Godkjent
BarnehagenVår, Lindebergveien	Godkjent
BarnehagenVår, Hosletoppen	Godkjent
Barnelåven barnehage	Godkjent
Bekkestua Kanvas barnehage	Godkjent
Berghoff barnehage	Godkjent
Blommenholm barnehage	Jobber med avvik - lyd/vedlikehold - frist 30.6.16
Blåveiskroken barnehage	Godkjent
Bærumsmarka FUS barnehage	Godkjent
Child planet Atlantis	Godkjent
Damstua barnehage	Godkjent
Det Norske Veritas barnehage	Godkjent
Eikebo barnehage	Godkjent
Eiksmarka barnehage	Godkjent
Ekebergparken barnehage	Godkjent
Ekrekroken barnehage	Godkjent
Epleskogen barnehage	Godkjent
Espira Evje, Blåveisbakken	Godkjent
Espira Evje, Nøtteskogen	Godkjent
Espira Evje, Skogholtet	Godkjent
Fjordveien barnehage	Oppstart 2.5.16
Flåklypa barnehage	Godkjent
Fornebu Idrettsbarnehage	Godkjent
Furu Barnehage	Godkjent
Gartnerveien barnehage	Godkjent
Gjettum barnehage	Godkjent
Glassverket barnehage	Godkjent
Grindaberget barnehage	Godkjent
Gulltoppen barnehage	Godkjent
Haslum Idrettsbarnehage	Godkjent
Helgerud menighetsbarnehage AS	Godkjent
Hornienga FUS barnehage	Godkjent
Huskestua barnehage	Godkjent
International Montessori preschool	Jobber med avvik - støy ute - frist juni 2016
Jar FUS barnehage	Godkjent
Jar idrettsbarnehage	Godkjent
Kirkerudbakken Friluftsbarnhage	Godkjent
Kløverbakken barnehage	Godkjent

Kløverenga barnehage	Godkjent
Kolsåstrollet barnehage	Godkjent
Lijordet barnehage	Godkjent
Lille-Jong barnehage	Jobber med avvik - internkontroll - frist mai 2016
Lommedalen menighets barnehage	Jobber med avvik - støy ute - frist juni 2016
Lysaker idrettsbarnehage	Godkjent
Marihøna barnehage	Godkjent
Martina Hansens hospital personalbarnehage	Godkjent
Myrsnipa barnehage	Jobber med avvik - vedlikehold - frist 30.6.16
Oddenskogen barnehage	Godkjent
Piruetten Kanvas barnehage	Godkjent
Ramstad barnehage	Godkjent
Reddiken Kanvas barnehage	Godkjent
Ringstabekk FUS barnehage	Godkjent
Ruglandveien barnehage	Godkjent
Skarva barnehage	Godkjent
Skaubo barnehage (Skaubo AS)	Godkjent
Skogstua barnehage	Godkjent
Snarøya barnehage (Skaubo AS)	Godkjent
Sollia barnehage	Godkjent
Stabekktunet barnehage	Godkjent
Storenga barnehage	Godkjent
Strand barnehage	Godkjent
Søråsen barnehage	Godkjent
Tanum barnehage	Godkjent
The International Kindergarten	Godkjent
Tommeliten barnehage	Godkjent
Tøffe barnehage	Godkjent
Vallerstua barnehage	Jobber med avvik - renholdsplan - frist mars 2016
Veslefrikk barnehage	Godkjent
Østheim barnehage	Godkjent
Øverland barnehage AS	Godkjent
STATUS	69 av 76 barnehager er godkjent (91 %)
oppdatert 29.2.16	7 barnehager jobber med avvik (9 %)